

Informatiebulletin 'Stad en Ambt Doesborgh' nr. 104, april 2014

Alle correspondentie: Postbus 1, 6980 AA Doesburg - of E-mail: info@deroodetooren.nl
 IBAN nr.: NL27 RABO 0315 0385 94 - ANBI nr.: RSIN 816063448 - KvK nr.: 40122155

Stad en Ambt Doesborgh: historische vereniging voor Doesburg, Angerlo, Bingerden, Giesbeek, Lathum, Bahr, Bevermeer, Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Hummelo en Eldrik

MIDDELEEUWSE TUINEN

*door drs H.J. (Henk) Saaltink te Doetinchem,
 op donderdag 1 mei a.s., aanvang 20.00 uur (zaal open 19.30 uur),
 in het Meulenhuis, Bergstraat 48 te Doesburg.*

Middeleeuwse tuinen zijn verborgen in de mist van vele eeuwen. En er is geen enkele originele middeleeuwse tuin bewaard gebleven, we kunnen nergens gaan kijken. Daarom is het uitermate boeiend er toch een glimp van op te vangen. Maar eerst moeten we ons daarvoor wat gaan verdiepen in de leef- en denkwereld van middeleeuwse mensen. Want tuinen weerspiegelen altijd de cultuur waarin ze zijn ontstaan.

En daar beginnen de moeilijkheden. Wanneer bijvoorbeeld in één van de weinige middeleeuwse geschriften over tuinen een monnik een opsomming geeft van de planten die in zijn tuin staan zijn er twee mogelijkheden. Of ze hebben er werkelijk gestaan, of hij bedoelt eigenlijk te zeggen: in een ideale

Lar intention de
 parler des liv-
 res de l'art
 de leur sabour
 et de toutes les herbes qui
 y sont semées pour nourre
 l'ame de cœurs humains et
 avec ce le d'art ensemble
 de celles qui viennent sans
 labourer ailleurs par leur
 nature et vertu du soleil

selon l'ordre del a b c selon
 le latin et en d'art sa vertu
 au puer au d'art et au d'art
 au d'art. Car ce livre est un
 especial a ceulx qui demou-
 rent au d'art au d'art ne
 veulent avoir mediance
 contraires a leurs desirs
 et plaisirs.

De d'art et de l'art en com-
 mune.

kloostertuin behóren die planten te staan. Het ‘waarheidsbegrip’ van middeleeuwse mensen is anders dan dat van ons. Feit en fictie lopen door elkaar heen.

De middeleeuwse mensen leefden in een van het christendom doordrenkt tijdperk waarin de liefde voor de Moeder Gods, Maria, centraal stond. Bovendien beschouwden zij het als een religieuze opdracht om het verloren gegane paradijs te herscheppen, een tuin te maken als een aards paradijs in het perspectief van het toekomstige hemelse.

We kunnen het één en ander te weten komen door bestudering van de weinige middeleeuwse geschriften over tuinen. Maar meer nog door het bekijken van de vele afbeeldingen, vaak prachtige miniaturen in schitterend geïllustreerde handschriften van getijdenboeken, evangeliën en missalen. Ze zijn meestal niet bedoeld als plaatje van een reële tuin; ze dienen meer als illustratie bij een verhaal. Toch ontdekken we vele details die voortdurend terugkeren zoals fonteinen, zodenbanken, bloemen en planten, vormsnoei, verhoogde bedden en omheiningen.

Tijdens de lezing gaan we ons met behulp van dia’s van die miniaturen en van prenten en schilderijen een beeld vormen van de tuinen van middeleeuwse mensen. Daarbij ontdekken we de ‘Hortus conclusus’, de ‘besloten hof’ met zijn sterke religieuze vormgeving, waarin Maria zit met haar Kind, te midden van planten die allerlei symbolische betekenissen hebben, met als bekendste voorbeeld de madonnaalgie. Maar we zien ook lusthoven met in onze ogen tamelijk woeste feesten. We gaan kijken in hun nutstuinen met voedingsgewassen en geneeskruiden, zowel in kloosters als daarbuiten. En een monnik, die leefde aan het begin van de 9de eeuw, vertelt ons in een gedicht enthousiast over zijn tuintje en zijn planten.

We maken een ‘excursie’ naar enkele middeleeuwse tuinen die in onze tijd, met behulp van veel onderzoek, opnieuw zijn aangelegd en ingericht. Tenslotte zullen we zien dat het beeld van de middeleeuwse ‘Hortus conclusus’ eeuwenlang in onze hoofden is blijven hangen en als metafoor te voorschijn komt in prenten en gedichten.

MIDDELEEUWSE TUINEN

*door drs H.J. (Henk) Saaltink te Doetinchem,
op donderdag 1 mei a.s., aanvang 20.00 uur (zaal open 19.30 uur),
in het Meulenhuis, Bergstraat 48 te Doesburg.
Toegang leden gratis, niet-leden Euro 5,- p.p.*

VRIENDEN VAN DE ROODE TOOREN

De min. bijdrage per jaar hiervoor is Euro 50,-. Onderstaand onze "vrienden":

- Warenhuis Staarink	Markt 7	Doesburg
- ARCX Monumentenzorg	Bergstraat 41	Doesburg
- Monumentenvereniging 15 april 1945	Postbus 95	Doesburg
- Doesburgsche Mosterdfabriek	Boekholtstraat 22	Doesburg
- Stadsbierhuys De Waag	Koepoortstraat 2	Doesburg
- Alfun Evenementenservice bv	Eekstraat 2a	Doesburg
- Coffee Fresh Westhoff bv	Rijksweg 20a	Drempt
- Multimate Bouwmarkt	Verhuellweg 1b	Doesburg
- Autorijschool Wim Steintjes	Dreef 34	Drempt
- Glasatelier Jevaba	Meipoortstraat 23	Doesburg
- Stein Boeken	Gasthuisstraat 16	Doesburg
- Döneria Pizzeria	Kerkstraat 57	Doesburg
- Brasserie Het Zesde Zintuig	Roggestraat 1	Doesburg
- BMV Advies	Innovatieweg 13c	Doetinchem
- Restaurant De Liefde	Ph. Gastelaarsstraat 5a	Doesburg
- Restaurant De Bonte Hond	Roggestraat 8	Doesburg
- Garage Schel bv	De Koppeling 1	Angerlo
- JRS Bedrijfssupport	Rietmaat 36	Doesburg
- Only for Men	Barend Ubbinkweg 9	Doesburg
- LekkerszenZo	Kerkstraat 6	Doesburg
- Chinees Restaurant Xiang Man	Meipoortstraat 54	Doesburg
- Café Du Midi	Meipoortstraat 1	Doesburg
- Heel Metaal bv	Broekhuizerweg 7	Doesburg
- Timmer- en aannemersbedrijf De Vries bv	Zelhemseweg 14	Hummelo
- Revelman Woonkunst	Grutstraat 41-47	Doetinchem
- Hillenaar Optiek	Kerkstraat 21	Doesburg
- Rootz Hair and Care	Kerkstraat 12	Doesburg
- Viking Adventure Sports	Meipoortstraat 55	Doesburg

Rabobank
Graafschap - Midden

Guido J. Hengeveld schilderijenrestaurator - Doesburg

WOONSERVICE IJSSELLAND